

I. A MEGYEI ELIT KIALAKULÁSA

I.1. Hargita megye

I.1.1. Hargita megye ideiglenes tanácsának megválasztása

1968. február 17-én, a megyésítést követően, Románia 39 megyéjében gyűlést tartottak az illető régióhoz tartozó pártaktívák. Ezen részt vettek a volt tartományi és rajoni képviselők, akik megalakították a megyei pártbizottságokat és a megye ideiglenes vezető szerveit.³⁸ Az új közigazgatási terület megszervezése egy bonyolult folyamatot jelentett. Az egyik legfontosabb kérdés a megye vezetőségének a kiválasztása volt. A vezető pozícióért verseny alakult ki a meglévő és az újonnan kinevezett káderek között.

Amíg Kovászna megye vezetése folyamatosan egy ember kezében összpontosult, addig Hargita megyében ez nagyon képlékeny volt. Csak 1968 decemberére alakult ki egy stabil megyei vezetőség.

Februárban Hargita megyében is összehívták az alakuló gyűlést Csík-szeredában, ahol részt vettek a párt legjelentősebb helyi káderei: Fazekas János, az RKP Központi Bizottságának Végrehajtó Bizottsági tagja és a Minisztertanács alelnöke, Bránis László, a Maros-Magyar Autonóm Tartomány Végrehajtó Bizottságának első titkára, Cozma Ioan tartományi szervezési titkár, Kovács B. Mihály, a csík rajoni pártbizottság első titkára és Burján József gyergyói párttitkár. A tartományi néptanács képviselői közül még jelen volt: Pethő Ilona, Simon András, Kiss Albert, Albert András, Hadnagy János, Țăranu Petru és Molnos Zoltán.³⁹ E gyűlés időpontjától, vagyis 1968. február 17-től lehet számítani Hargita megye megalakulását, amely 9 városból és 45 községből állt.⁴⁰

---

³⁸ Előre, 1968. február 20.

³⁹ Arhivele Consiliului Județean Harghita (ACJH), Proces Verbal-Al sesiunii de Constituire al Consiliului Popular Provizoriu Harghita din 17 feb. 1968, 1–5.

⁴⁰ Újonnan alakult városok: Tusnádfürdő és Vlahica; Demeter Csanád: *Hargita megye kialakulása (1968)*. In: Areopolisz, Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok VI., Udvarhelyszék Kulturális Egyesület, Székelyudvarhely, 2006, 217–234.

A gyűlést Cozma Ioan nyitotta meg, bemutatva a jelenlevőket, a rajoni bizottságok tagjait és póttagjait Csíkszereda, Udvarhely és Gyergyó rajonokból, akik a párt tartományi bizottságainak képviselői voltak. A gyűlésen részt vettek a pártaktivisták, akiket az RKP Központi Bizottsága hívott össze az Ideiglenes Megyei Néptanács létrehozására és a Revíziós Bizottság megalakítására. Az RKP Országos Konferenciája határozatának megfelelően ezen a gyűlésen esett szó az Ideiglenes Megyei Néptanács szerepéről, amely a megye politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális életének megszervezésére volt hivatott, az év végi pártkongresszusi választásokig.⁴¹

A gyűlés első számú napirendi pontja szerint kijelölték az RKP Ideiglenes Megyei Bizottságának és a Megyei Revíziós Bizottságnak tagjait. Weingörtner András, a Központi Bizottság tagja, bemutatta az RKP Hargita Megyei Bizottságának 87 tagját és 16 póttagját. A Megyei Pártbizottság Revíziós Bizottságának Kalamár Gábor lett az elnöke, aki a csíkszeredai Beruházási Bank igazgatói tisztségét töltötte be, a további tagok közül megemlíthjük György Imrét, aki a csíkszeredai Nemzeti Bank közgazdászaként dolgozott, Kedves Máriát és Szőcs Andrást, akik csíkszeredai pártaktivisták voltak, valamint Pop Simion nyugdíjast.⁴²

A Megyei Pártbizottság „bürójának” tagjai a következő személyek lettek: Bránis László, Cozma Ioan, Simon András, Burján József, Kovács B. Mihály, Țăranu Petru, Oprea Ioan, Molnos Zoltán, Hadnagy János, Kőműves János, Erdélyi Elemér, Cristi Marin, Kiss Albert, Szávuly Lajos és Albert András. A póttagok pedig: Antal János, Fülöp László, Pethő Ilona, Pakoth Sándor, Albert Antal és Moja Sándor.⁴³ A pártbizottság első titkárának Bránis Lászlót nevezték ki, Cozma Ioan a szervezési titkár, Simon András a propagandatitkár és végül Burján József a gazdasági problémákkal foglalkozó titkár lett.⁴⁴ A pártkollégium vezetőjévé Kiss Albertet jelölték ki, tagjai között pedig Ambrus István, Kádár Sándor, László Károly, valamint Székely Gáspár nevével találkozunk.

---

⁴¹ ACJH, Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România [B.O. al R.S.R.], 1968. február 17., P. I, nr. 17–18, 135–136.

⁴² ACJH, Proces Verbal ...Uo.

⁴³ Uo.

⁴⁴ Uo.

A Megyei Néptanács Végrehajtó Bizottságának összetételét a következő személyek alkották: Bránis László elnök, Kovács B. Mihály első alelnök, Anghelleanu Ioan alelnök, Koszti István alelnök, Szabó Béla alelnök, a bizottság tagjai pedig Albert Dávid, Ambrus István, Ambrus Zoltán, Antal Vidor, Bartos Béla, Becze Antal, Bertalan Sándor, Elekes Károly, Holirea Florea, Kocsis Adalbert, Magyar Tibor, Maier János, Pop Luiza, Suci Anton, Tulit Zoltán lettek.⁴⁵

A gyűlésen Fazekas János kihangsúlyozta, hogy a közigazgatásban lehet használni a nemzeti kisebbségek nyelvét, vagyis Hargita megyében a magyar nyelvet, amelyet az alkotmány biztosít, ugyanakkor hűségét fejezte ki az RKP és Ceaușescu iránt. Továbbá a nagyfokú iparosítási és fejlesztési terveket vázolták fel röviden, és az új megyei szervek megválasztását irányozták elő. A megyei hivatalok nagy részét Csíkszeredába helyezték. Székelyudvarhelyen három hivatalt állítottak fel, a Mezőgazdasági Termelőszövetkezet Szövetségét, a Fogyasztási Szövetkezetek Szövetségét és a Beruházási Bankot. Ezek viszont rövid ideig működtek itt, néhány év múlva Csíkszeredába költöztették át.⁴⁶

Az alakuló gyűlésen tehát megjelölték azokat a személyeket, akik a megye élére kerültek, ugyanakkor a pártban is jelentős funkciókat töltöttek be.

I.1.2. A megyei vezetők

A megyei vezetés összetételében három csoportot különíthetünk el, amelyek a tulajdonképpeni elitet jelentették. Az első a megszűnő tartományi és rajoni párt- és állami szervezetekből jövő káderek. A második csoportot az egymással vetélkedő regionális, egykori rajoni vezetők alkották, míg a harmadikat egy homogén társadalmi-kulturális környezetből jövő, többnyire szakemberekből álló gárda.⁴⁷

Az első csoportba tartozó személyek közé tartozott Bránis László is, aki a Tartományi Néptanács elnöke volt, és Hargita megye első emberévé vált,

---

⁴⁵ ACJH, B.O. al R.S.R, Hotărârea nr. 2 din 17 feb. 1968. art. 1.

⁴⁶ Gagyí József: *Az új elit a Székelyföldön. Hargita megyei változások 1968 után.* In: *Társadalmi Szemle* (1997) 4. sz. 64.

⁴⁷ Uo. 65.

ugyanakkor Cozma Ioan, aki a Tartományi Pártbizottság titkára volt, és a területi változással az új megye szervezési titkárává vált. Továbbá az Ideiglenes Megyei Néptanács három alelnöke, Koszti István, Anghelianu Ioan és Szabó Béla is a tartományi apparátusnak voltak a tagjai. Marosvásárhelyről jött Pakot Elek, aki a Megyei Mezőgazdasági Igazgatóság igazgatója és a Megyei Néptanács alelnöke lett, Maier János a Megyei Milícia igazgatója, Ambrus Zoltán az Egészségügyi Igazgatóság igazgatója, Musca Pavel a Megyei Törvényszék elnöke, Veres Lajos a Megyei Munkaügy Igazgatója és Kőmíves János a Megyei Termelőségvetkezetek Szövetségének elnöke.⁴⁸ Bukarestből érkezett Hadnagy János, aki a megyei KISZ vezetőjévé válik, Albert Antal, aki az Előre főszerkesztő-helyettese volt, és megalapítja a helyi újságot, Fazekas Lajos pedig pártaktivistaként kerül a megyébe. Az idegenből jött vezetők elszállásolását átmenetileg a Hargita Szállóban oldották meg.⁴⁹ A fentiekben említett személyek legnagyobb részének az új megye az addigi funkciójukhoz képest kevesebb hatalmat biztosított (tartományi vezetői beosztásban, sokkal nagyobb hatáskörrel és önállósággal bírtak), ez a tény egyik célját is képezte a területi átszervezésnek: csökkenteni a tartományi vezetők hatalmi pozícióit.

A második kategóriába tartoztak azok – többnyire osztályvezetők –, akik számára az új funkció felemelkedést jelentett a rajoni tisztségből, ugyanakkor a februári események idején ezek hatalmi harcot folytattak a különböző állásokért. Példaként megemlíthetjük a Megyei Művelődési és Művészetügyi Bizottság vezetőjét, Becze Antalt, aki rajoni főtanfelügyelőből lépett elő megyei tisztviselővé.⁵⁰ A harmadik csoportba azok a személyek tartoztak, akik már megfelelő képesítéssel rendelkeztek (közgazdászok, mérnökök, jogászok) és saját szakterületeiken dolgoztak.

---

⁴⁸ Uo. 66.

⁴⁹ ACJH, Proiect de Hotărâre, martie 1968.

⁵⁰ Gagyi József (1997), *i.m.*, 67.

I.1.3. Hargita megye pártstruktúrája

Az Állami Levéltár Hargita Megyei Irattárában található az RKP felépítéséről szóló jegyzőkönyvek, amelyek több szempontból is osztályozzák a megyei káderek és feladatkörük leírását. Ennek alapján részletes képet kapunk az apparátus nemzetiségi, társadalmi, tevékenységi és szakképesítési összetételéről.⁵¹ A beszámoló az 1968. március elsején és a december 31-én végzett összesítéseket foglalja magába.

A dokumentum szerint a megyésítéskor az RKP Hargita megyei szervezetének 25 343 tagja volt, ami az év végéig még 1558 taggal bővült.⁵² Az új káderekből 55,44% munkás, 14,06% paraszt és 30,37% értelmiségi rétegbe tartozott.⁵³

A párttagok foglalkozás szerinti összesítése a következő képet nyújtja:⁵⁴

Társadalmi kategória	1968. március 1.	%	1968. december 31.	%
Munkás	11 295	47,48	12 223	48,21
Paraszt	5 692	23,93	5 814	22,92
Értelmiségiek és tisztviselők:	5 249	22,06	5 577	22,05
1. ipari mérnök- és technikus	463	8,81	471	8,44
2. mezőgazdasági mérnök- és technikus	208	3,96	219	3,93
3. más mérnök- és technikus	113	2,15	197	3,54
4. tanár és tanító	1 258	23,96	1 358	24,35
5. más értelmiségi és tisztviselő	3 207	61,12	3 332	59,74
Mások	1 549	6,51	1 729	6,82
Összesen	23 785	100	25 343	100

A fenti táblázat szerint, és a hivatalos statisztikában is kiemelték, hogy a munkások száma jelentősen növekedett a pártban az 1968-as év során, így az összes párttag 48,21%-a ebbe a kategóriába tartozott. Ez a szám viszont a

⁵¹ Demeter Csanád: *Hogyan jutott kulcspozícióba a Hargita megyei pártelit?* In: Korunk, 2009/2, 95–100.

⁵² Arhivele Naționale Direcția Județeană Harghita (ANDJH), fond Comitetul Județean Harghita (C.J.H.) al P.C.R. 1969–1989, dosar 3/1969, 40 f.

⁵³ ANDJH, fond C. J. H. al PCR, dosar 3/1969, 41 f.

⁵⁴ Uo.

megye összmunkásságának a 24,17%-át jelentette. Kiemelték azt is, hogy az új tagok közül 957 munkás megfelelő szakképesítéssel rendelkezik és több mint 5 éves szakmai tapasztalattal. Ezzel szemben a mezőgazdaságban dolgozók száma nem mutat jelentős növekedést, ami miatt a községi pártaktivistákat tették felelőssé, akik nem látták el megfelelően a feladatukat, habár az 1968. áprilisi plenáris ülés előírta, hogy ezt a társadalmi réteget kell mobilizálni.⁵⁵ Ezt alátámasztották a kimutatásokban szereplő hiányosságok is, amelyek szerint megyeszerte 52 szövetkezeti intézmény egyetlen jelöltet sem állított ki, míg 85 szervezet csak 1-2 tagot tudott a párt soraiba delegálni. A helyi pártkáderek azzal magyarázták az alacsony részvételt, hogy a növekvő iparosítás révén egyre több paraszt válik ipari munkássá.

Egy másik társadalmi kategóriát figyelembe véve, az 524 értelmiségi közül 206 mérnök, tanár, tanító, orvos, közgazdász, és más felsőfokú végzettséggel rendelkező pártkader volt.⁵⁶ Különleges szerepet tulajdonítottak a pedagógusok tevékenységének, hiszen az „új ember” megteremtésének feltételeit az iskolákban kellett elvégezni. A források szerint az oktatók 57,51%-a a megyében párttag volt.⁵⁷

Egy másik felosztás szerint pontosan meghatározták a pártaktivisták tevékenységi területét.⁵⁸

Tevékenységi terület	1968. márc. 1.	Ebből munkás	1968. dec. 31.	Ebből munkás
Faipar	3437	3158	3344	3014
Erdőkitermelés	723	683	628	600
Könnyű- és élelmiszeripar	1694	1502	1806	1575
Építkezési ipar	172	137	294	224
Bányaipar	948	802	1074	901
Tömegközlekedés és szállítás	975	811	980	828

⁵⁵ Uo., 42 f.

⁵⁶ Uo., 43 f.

⁵⁷ Uo.

⁵⁸ Uo.

Tevékenységi terület	1968. márc. 1.	Ebből munkás	1968. dec. 31.	Ebből munkás
Kereskedelem	573	414	710	580
Fogyasztási szövetkezet	610	387	669	452
Kézműves szövetkezetek	456	401	590	502
Más	531	454	550	446

Amint a táblázatból kitűnik, az építkezésekben, a könnyűiparban és a kereskedelemben látható jelentősebb változás, míg a többi ágazatban meg lehetőségen kisebb arányban voltak reprezentálva a párttagok.

A nemzetiségi összetételt figyelembe véve, a megye lakosságának 88,13 százaléka magyar, 11,14 százaléka román, és 0,73 százaléka más nemzeti-ségű volt.⁵⁹ A pártapparátus tagjainak százalékos aránya 1968 márciusában a következő képet adta: 83,02 magyar, 16,67 román és 0,31 más nemzeti-ségű. Ugyanazon év decemberében is hasonló értékekkel számolhatunk: 83,94% magyar, 15,79% román, 0,27% más.⁶⁰ Mindez arra enged következtetni, hogy a magyar nemzetiségű káderek túlsúlyban voltak a megyei pártbizottságban, ugyanakkor a románosított magyar nevek miatt sokszor a kutató számára nem világos az illető személy nemzetiségének hovatartozása.

Az előírások alapján jelentős funkciókba jutnak a nők, akiknek a száma ettől az időszaktól rohamosan kezdett nőni a hatalmi tisztségekben. 1968-ban 557 nő került be a párt soraiba, ami 32,25 százalékát adta az adott időszakban felvett kádereknek. Foglalkozásukat tekintve 232 munkás, 74 paraszt és 249 értelmiségi volt.⁶¹ A maradék két személy tevékenységi körét nem jelölték meg. Az év végére a hivatalos kimutatások szerint 24,07 százaléka volt nő a pártapparátusnak, és számuk egyre tovább emelkedett a következő években.⁶²

---

⁵⁹ Uo., 45 f.

⁶⁰ Uo.

⁶¹ Uo., 46 f.

⁶² Uo.

A párttagok életkorát a következő táblázat foglalja össze.⁶³

Életkor	1968. márc. 1.	%	1968. dec. 31.	%
20 éves kor alatt	572	2,41	542	2,14
21–30 év között	6791	28,55	7109	28,06
31–40 év között	7919	33,29	8303	32,76
41–50 év között	4467	18,78	5201	20,52
51–60 év között	2482	10,44	2467	9,71
60 év felett	1554	6,53	1727	6,81

A feldolgozás szerint a párttagok 62,96 százaléka negyven év alatti, 37,04 százaléka pedig meghaladta ezt a kort. Ezt azzal magyarázták, hogy a fiatal káderek sokkal jobb teherbírással rendelkeznek és tanulékonnyabbak, viszont még mindig elengedhetetlen a tapasztalattal rendelkező aktivisták irányító és nevelő tevékenysége. A pártban kifejtett tevékenység alapján 16,26% haladta meg a 20 évet, míg 17,13%-a a tagoknak 9–15 évnyi régiséggel, 66,61% pedig 1–8 éves múlttal rendelkezett.⁶⁴ Megyei szinten 36 idős pártkádert tartottak számon, akik részesei voltak az illegális kommunista mozgalomnak.

Iskolázottságukat tekintve a források elég változatos képet nyújtanak. 1968 decemberében 1181 felsőfokú diplomával rendelkezőt, 4037 középiskolát, szaklíceumot, technikumot végzett személyt, 2686 szakiskolát és 8112 négyéves általános iskolát járt párttagot regisztráltak.⁶⁵ Ezeket az adatokat a megyei vezetőség nem tartotta a leghelyesebbnek, ezért már az 1968-as évtől kezdve bevezetik a pártoktatást a megyében. A beszámoló 814 kurzust és kört említenek meg, amelyen a párttagok több mint 80 százaléka vett részt.⁶⁶

A pártszervezet jelentős belső problémákkal is szembesült, hiszen a párt soraiból az év folyamán kitiltottak 29 személyt a következő indokokkal: egy személyt azért, mert ellenségesen viselkedett a párttal és az állammal szemben, tizenháromat lopásért és más bűncselekményekért, négyet a párt és

---

⁶³ Uo.

⁶⁴ Uo.

⁶⁵ Uo.

⁶⁶ Uo., 47 f.

az állam ideológiájától való elhajlás miatt, hatot az ország elhagyásáért és öt személyt más okok miatt.⁶⁷ Ezek közül 16 munkás, 3 paraszt, 9 értelmiségi és 1 más foglalkozású volt. 62 százalékuk 6-7 éves párttagsággal rendelkezett. A párt megtisztítására tett kísérleteket az is bizonyítja, hogy az említettek kivül még 339 személy ellen indult eljárás az apparátuson belül.⁶⁸

I.1.4. Változások a megyei vezetőréteg körében

Nicolae Ceaușescu, kihasználva a vezetők közti versengést, maga mellé állította a magyar vezetőréteget. Az 1968. decemberi és az 1969. márciusi választásokig szabadon nevezhetett ki, illetve távolíthatott el bárkit a megye éléről. A csíkszeredai megyei vezetők tudták, hogy ha betartják a felső vezetéssel kötött íratlan „alkut”, akkor sokáig megtarthatják vezető beosztásukat, és a lakosságtól elnyerik a legitimitásukat.

A Végrehajtó Bizottság dokumentumai közt sok olyan kérés található, amely a volt tartományi alkalmazottak funkcióba való helyezését követeli. Erre egy jó példa Fodor Irma, a volt Maros-Magyar Autonóm Tartomány Udvarhely rajoni ügyésze és jogtanácsadója, akit az új megye jogügyi hivatalának osztályvezetőjévé neveztek ki.⁶⁹

A törvény előírta, hogy azok az alkalmazottak, akik az ország területi átszervezése következtében létrejött személycsökkentés révén rendelkezési állományba kerültek, jogosultak a más munkahelyre való besorolásra, szakmai felkészültségük szerint, illetve arra, hogy három hónapig a régi munkahely szerinti bérezést kapják. Ugyanez vonatkozott azokra az alkalmazottakra is, akik az előző besorolásuknál alacsonyabb tisztségekbe kerültek, vagyis három hónapig előző bérüket kellett kapniuk.⁷⁰ Természetesen ezzel nem oldódtak meg a munkahelyekkel járó problémák.

A megyei vezetés 1968 végéig állandó mozgásban volt, hiszen sok alkalmazottcsere valósult meg az év során. Egyeseket felmentenek, másokat alkalmaztak bizonyos tisztségekbe. Erre jó példa az április elejétől zajló

---

⁶⁷ Uo.

⁶⁸ Uo., 49 f.

⁶⁹ ACJH, Ședințele Comitetului Executiv. Decizia nr. 4/1968.

⁷⁰ Uo.

kinevezési folyamat, amelynek révén egyes funkciókban személyi változás történik. Így Elekes Károlyt főellenőrré nevezik ki, Pataki Imrét a Terv-, Berezési és Árigazgatóság elnökévé, Vízi Józsefet főellenőrré, Tamás Lajost kereskedelmi ellenőrré, stb.⁷¹

A legnagyobb változás a megye legfelsőbb vezetésében 1968 őszén következik be, hiszen a november 21-i gyűlésen, egészségügyi okokra hivatkozva, felmentik Bránis Lászlót a megyei pártbizottság büroójából és az RKP megyei bizottságának első titkári tisztségéből.⁷² Ugyancsak ezen az ülésen mentik fel Simon Andrást, a pártbizottság büroójának titkárát azzal az indokkal, hogy más feladatot kapott. Az év végére Cozma Ioan, a megyei pártbizottság szervezési titkára és Szabó Béla, a megyei néptanács alelnöke is elhagyta Csíkszeredát.⁷³ A megye első embereit ezzel kicserélték, és egy új vezető réteg került Hargita megye élére.

I.1.5. Hargita megye néptanácsának létrejötte

A novemberi plenáris ülésen a megye első számú emberévé az RKP Központi Bizottságának aktivistáját, Fazekas Lajost nevezték ki. A megyei pártbizottság propagandatitkára Szekeres Sándor lett, aki a tartományi pártbizottság titkáráként működött 1968-ig.⁷⁴ A pártbizottsági vezetőcserét az 1968. december 14-i gyűlés szentesítette, amely más személyi változásokat is hozott. A pártkollégium elnöke például Sándor Gyula lett, a pártbizottság titkárai pedig Szekeres Sándor, Țăranu Petru és Kőmíves János.⁷⁵ A fontosabb megyei szerveknél is változások zajlottak le. A Megyei Tanfelügyelőség vezetőjévé Albert Dávid helyett Kristó Andrást nevezték ki, majd 1969 márciusától Illyés Lászlót.

Egy új tömegszervezet is létrejött: a Szocialista Egységfront, amelybe kinevezték azt a 27 tagot, akik Hargita megyét képviselték, és jelentős szerepet játszottak a megye irányításában. Hargita megye vezetősége 1968

---

⁷¹ ACJH, B.O. al R.S.R., 1968. február 21., nr. 23, P. I, 247–248.

⁷² ACJH, Ședințele Comitetului Executiv. Decizia nr. 50/1968.

⁷³ Hargita, 1968. november 22.

⁷⁴ Gagy József (1997), *i.m.*, 66.

⁷⁵ Hargita, 1968. december 15.

decemberére stabilizálódik, és ez a vezetőség marad majd az 1969. márciusi választástól kezdődően hosszabb ideig a megye élén.

Már 1969 januárjában megalakították a megyei választási bizottságot, amelynek a feladata a márciusi szavazások előkészítése volt. Résztvevői a következők:⁷⁶elnöke Potsa József, a megyei törvényszék alelnöke, alelnöke Hadnagy János, a pártbizottság osztályvezetésének titkára, titkára pedig Magyar Ibolya, a csíkszeredai körzeti törvényszék bírónője. Tagjai: Bucur Nicolae, a Megyei Állami Művelődés és Művészetügyi Bizottság alelnöke, Köcher János, a Szocialista Egységfront Megyei Tanácsának titkára, Fodor Irma, a megyei néptanács jogügyi osztályának vezetője, Erőss István, a csíkszeredai megyei kitermelő fém-vegyipari vállalat főmérnöke, Oancea Alexandrina csíkszeredai tanítónő, János Pál, a Csíkszeredai Múzeum igazgatója és a Magyar Nemzetiségű Dolgozók Megyei Tanácsának alelnöke, Hălgean Ioan, a szakszervezetek tanácsának titkára, Salamon Árpád, a csíkszeredai Oltul Kisipari Termelőszövetkezet alelnöke, Jakab Árpád, a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Szövetségének alelnöke és Király István, a KISZ Megyei Bizottságának titkára.

A szavazás március 2-án, vasárnap történt meg, az eredményeket a március 15-i megyei alakuló ülészakon tették közzé. A Hargita Megyei Néptanács alakuló gyűlésén, az 1968/57. számú törvénynek megfelelően, a legidősebb képviselőt nevezték ki elnöknek a Végrehajtó Bizottság megválasztásáig. Ez a személy Țifrea Vasile (61 éves), a Maroshévízi Erdőgazdálkodási Vállalat munkása volt. Alelnökök Țăran Petru és Fülöp Katalin lettek.⁷⁷ Az ülésen bejelentették, hogy a 9 tagból álló igazolóbizottság ellenőrizte a választásokat, és mindent rendben talált. Eigel Ernő a képviselőről közölte, hogy a 171 képviselő közül 122 munkás és dolgozó földműves, 46 értelmiségi, 3 pedig más foglalkozású, 91-en a közvetlen termelésben dolgoznak. Nemzetiség szerint a képviselők 76,03%-a magyar, 23,39%-a román, 0,58%-a német.⁷⁸ Az ülés végén Țifrea Vasile korelnök megalakítottak nyilvánította Hargita megye néptanácsát.

---

⁷⁶ Hargita, 1969. január 8.

⁷⁷ Hargita, 1969. január 8.

⁷⁸ Uo.

A Megyei Néptanács Végrehajtó Bizottsága a következő tagokból állt:⁷⁹ Fazekas Lajos elnök, Kovács B. Mihály első-alelnök, Angheleanu Ioan alelnök, Koszti István alelnök, Pakot Elek alelnök, Simon András alelnök. Tagjai: Ambrus Zoltán, Antal Vidor, Becze Antal, Bocskor Árpád, Csóg József, Hancu Eugen, Illyés László, Kocsis Adalbert, Lajos Zoltán, Maier János, Magyarai Tibor, Mezei Gyula, Pataki Imre, Platon Ioan, Pop Luiza, Sárkány Árpád, Sipos Jolán, Suciú Antonie és Veres Lajos.

Az államigazgatás helyi szakszerveinek vezetőit is megjelölték, így a Megyei Egészségügyi Igazgatóság élén megmaradt Ambrus Zoltán, a Megyei Tanfelügyelőség élére pedig Illyés Lászlót nevezték ki. A Megyei Állami Művelődés és Művészetügyi Bizottság élén marad Becze Antal, a Pénzügyi Igazgatás élén Magyarai Tibor, a Kereskedelmi Igazgatóság élén Ambrus István, a Mezőgazdasági Termelőszövetkezet Szövetségének elnöke Pakot Elek, és a Munkaügyi Igazgatóság igazgatója Veres Lajos lett.⁸⁰

Hargita Megye Néptanácsának végleges vezető elitjét a fentiekben bemutatott személyek alkották, akik magukat a megye vezetőinek tekintették, és annak megfelelően viselkedtek. Erre az időszakra a megye lakossága belenyugodott az új területi változásokba. A központi hatalom továbbra is működtette azon stratégiáját, miszerint Székelyudvarhelyt és Csíkszeredát egyenlő félnek tekinti. Ez mind a két részről megalégedést hozott, ugyanakkor jól kihasználható feszültségeket is táplált. Erre jó példa, hogy a csehszlovákiai bevonulás utáni nemzetközi krízishelyzetben támogatást kereső pártfőtitkár, országos körútja során, mind a két városban tartott népgyűlést.⁸¹

A párt szerkezetét tekintve elmondható, hogy habár jelentős személyi változások történtek 1968 folyamán, az előírásoknak megfelelően mégis egy abszolút magyar többségű, de párthű központi vezetés került Hargita megye élére.

---

⁷⁹ Hargita Megye Ideiglenes Néptanácsának Hivatalos Közlönye, II. (1969. március 15.) 1. sz. 8.

⁸⁰ Uo. 14–16.

⁸¹ Gagy József (1997), *i.m.*, 67.